

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Baptistae Mantuani Carmelit[a]e de patientia aurei libri
tres**

Baptista <Mantuanus>

Dauentrie, 1515

Quod et quare deus odio habeat ociosos ca.xvii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30534

Libet Tertius

virtutes, ex quibus tanquam ex antecedente sequitur beatitudo tanquam consequens. Sicut apud dialecticos dicitur premissas esse antecedens, conclusiones vero que sequitur ex premissis esse consequens. Licet ergo deus non de omnibus consequens, hoc est beatitatem, tamen velle dare ideo videtur, quod dare vult et dat antecedens ex quo per syllogismum recte operationis inferat consequens beatitudinis. Sed quod maior pars mortalium dum contemptum habet formam huius illationis, perdit felicitatem illi consequentis, dicitur deus velle nos saluari, quod per liberalitatem suam dat antecedens, et non velle nos saluari, quia per segnicie nostras non dat consequens, hanc virtutum habitus, consuetudinesque longo iniustas exercitio possumus naturaliter quidem habere, operationes autem secundum eas usque in vite finem integre producere, sine dei peculiari auxilio certe non possumus.

Quod et quare de odio habeat ociosos C. xvij.

Olanda igitur opera, ut in his exerceamur, nulla namque sine exercitio virtus, nulla ars sine usu esse potest, usu autem pariter conservatur, augetur. Nec negauerit Deus vno momento posse omnes virtutes nobis implere. Sed ipse semper et ubique detestatur ociosos, eas quas nobis contulit vires ad usum et exercitium vult conferri. Dixit enim operarius: Quid statis hic tota die ociosi: ite et vos in vineam meam, et quod iustum fuerit dabo vobis. Sed cur pigris et inertibus aduersetur, duas in partium causas inuenio, vnam, quod huiusmodi homines dum segnicie sequuntur, maxime dissimiles deo efficiuntur. Deus namque natura est actuosissimus, Christo dicente: Pater meus usque modo operatur, et ego operor. nec voco Deum actuosum, quod cursitet aut saliat, ut histrio. Sunt enim opera eius sedentaria, sed solida, assidua, penuria. Et propterea fuerit theologus, qui scitissime dixerunt, substantiam illam in finitam, quam Deum vocamus, ab actu magis quam ab habitu debere appellari, et ex vocabulis ea deo potius convenire, quam operationibus, quam que potentiam operandi significant, ut rectus nomen dicitur docens quam doctor, datus quam dator, regens quam rector, diuina namque operatio non sicut nostra temporaria, sed essentie sue coeterna tanta firmitate subsistit, quanta et essentia. Alteram, quod omnis rei perfectio

Libet Tertius

(teste Aristotele in libro de coelo) sita esse videtur in trinitate, hoc est in essentia, potentia, et operatione, essentia, ut anima est potentie radix et fundamentum, potentia puta intelligentia in essentia anime, est ramus in arboris caudice, operatio autem ut intellectio quasi dactylus in terminibus palme que ergo potius cessat ab operatione, videtur naturam fraudare ultima sua perfectione, et iniuriam opifici nature irrogare, quod ea non eo usque producat, quo ipse perducenda instituat, sicut agricola proculdubio offendit qui arborem ne fructificet, facit, propterea dicitur a Joane Baptista in Mattheo. Omnis arbor que non facit fructum bonum, excidetur, et in ignem mittetur. Tantum igitur vigilancia nostra molliatur, tantum industria se acuat, tantum ratio se extollat, ut in dies magis proficiendo ad virtutes, et ad bonos mentis habitus, que sunt felicitatis instrumenta, perveniat.

De quattuor novissimis. et primo de morte cum declaratione dicti Empedoclis de lite et amicitia. Ca. xvij

Humana maior huius sancte ac salutaris discipline perfectus quattuor adiumenta querenda sunt, que non extimentur ideo contemnenda, quod vulgata, sed potius propterea amplectenda, quod utilia, et perfectio non alia fuit divulgationis ratio, quam multiplicis utilitatis cognitio. Hoc autem dixeris propter eorum pravam consuetudinem, que sine respectu utilitatis familiaria omnia contemunt, et usu quotidiano perita fastidiunt, quos epigrammaticus poeta notat, dicens. Et pueri nasum rhinocerotis habent, nos vero nugis posthabitis, salutem consulentes, quecunque quid prodest, quantum sit vile commune, triviale, semper amplectimur tamquam rem preciosam, negotio accommodatam, et opportunam. Quattuor ergo adiumenta sunt ista. Meditatio novissimorum. Lectio scripturarum. Imitatio sanctorum, et Supplicatio. Novissima sunt quattuor. Mors Inferni, Paradisus, et Iudicium. Ad naturam mortis enarrandam mihi offert quod dixit Empedocles fieri. scilicet omnia per litem et amicitiam, amicitia autem est generatio, que disuncta hoc est corpus et animam, et quatuor